

вісті
**ДОБРИЙ
ПОЧАТОК**

ОРГАНІЗОВАНО РОЗПОЧАВСЯ В УНІВЕРСИТЕТІ НОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ РІК У СИСТЕМІ ПОЛІТИЧНОЇ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ.

Перше заняття в групі співробітників ректорату, яким керував Л. О. Бурцев, пройшло не зовсім звичайно. В гостях у слухачів побували завідувач кафедри наукового комунізму професор Д. С. Шелест і делегат XXVII з'їзду КПРС, заслужений рціоналізатор УРСР, стругальник заводу ім. П. Старостіна Г. В. Оргинський.

Про рішення, прийняті XIX Всесоюзною партконференцією і її значення для життя і діяльності університетського колективу розповів Дмитро Сергійович Шелест. Особливий інтерес у слухачів викликало нове трактування багатьох економічних проблем, які традиційно вважалися усталеними і незмінними.

З інтересом зустріли слухачі виступ гостя, представника сучасного робітничого класу Георгія Володимировича Ортинського, який підкорив присутніх глибоким знанням предмету розмови, мовною культурою, вмінням невимушено володіти увагою аудиторії.

Важко втриматися, щоб не згадати про деякі факти з біографії Георгія Володимировича. В 1941 р. на фронті загинув його батько, незабаром померла мати. Залишившись сиротою, хлопчина мандрував стежками - доріжками, поки його не підібрали бійці Червоної Армії. Став сином полку, з військами пройшов пів-Європи. Потім були мирні роки, не легкий час відродження країни і особистого становлення юнака. Георгій закінчив залізничне училище. Рано відчув погяг до винахідництва. Зрозумів: для серйозних відкриттів знань замало. І в 33 роки, вже будучи робітником із солідним стажем, закінчує вечірню середню школу.

На заводі, де працює сьогодні, з 1949 року. Слава до винахідника прийшла не одразу. Його девіз: не зупинятися. Невтомно шукає нове, береться за найскладніше. І при цьому немає й тіні самовдоволення, самоїлювання.

На питання, в яких країнах довелось побувати, неквапливо перелічив: Великобританія, Італія, США, Португалія, Греція, Монголія, Болгарія, Японія. Саме про свою поїздку до Японії він і розповідав співробітникам університету.

Зустрічі з представниками робітничого класу варто продовжувати.

М. УСПЕНОВ.

**ПРИЗЕР
ОЛІМПІАДИ**

Закінчився Всесоюзний тур олімпіади з біології, в якому найуспішніше виступили студенти вузів України: у них всі три призові місця. Перше — Харків, друге — Київ, третє — Одеса. На третьому місці студент V курсу біологічного факультету ОДУ Дмитро Грачов. Він нагороджений дипломом III ступеня Держкомітету з народної освіти і ЦК ВЛКСМ. Поздоровляємо тебе, Дмитро, і бажаємо нових творчих успіхів.

НА ЗНІМКУ: Георгій Субеліані, студент III к. ГГФ, грузин; Інна Кириєнко, студентка III к. ГГФ, українка; Віктор Чапир, студент IV к. ГГФ, болгарин; Світлана Германович, студентка III к. філфаку, українка. Молоді люди щасливі, що живуть в дружній багатонаціональній студентській сім'ї.

Фото В. ПАЩУКА.



ЗА НАУКОВІ КАДРИ

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Видається з 1933 р.

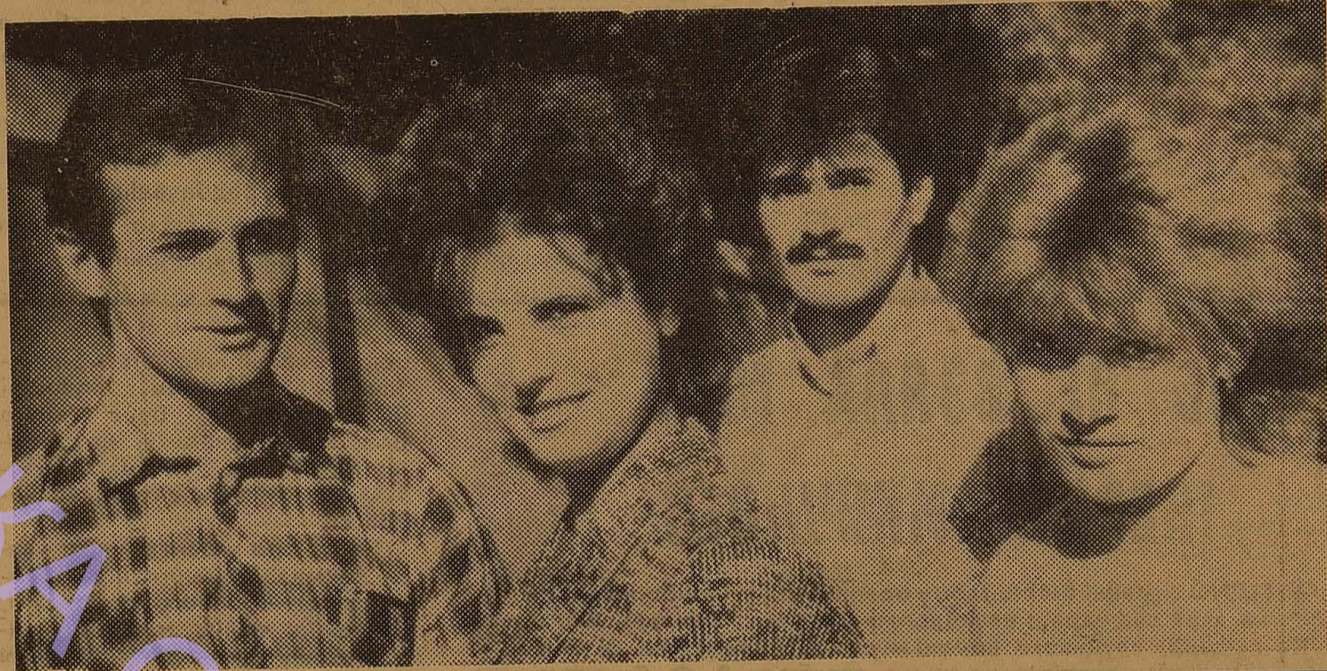
№ 31 (1724).

7 ЖОВТНЯ 1988 РОКУ.

Ціна 2 коп.

7 жовтня - День Конституції СРСР

Діюча Конституція (Основний закон) СРСР була прийнята позачерговою сьомою сесією Верховної Ради СРСР дев'ятого скликання 7 жовтня 1977 р. Застойні явища 70 — початку 80-х років виявили розходження між Конституцією і суспільною практикою, збої в механізмі управління економікою, порушення принципів соціальної справедливості. Завдання здійснення рішучого перелому у розвитку інститутів радянської державності і відродження їх демократичного потенціалу було розглянуто на XXVII з'їзді партії, наступних Пленумах ЦК КПРС. XIX Всесоюзна конференція КПРС рекомендувала внести з урахуванням нових реальностей відповідні зміни в Конституцію СРСР.



У ПОШУКАХ КОНЦЕПЦІЇ ОСВІТИ

28 вересня у великому актовому залі корпусу гуманітарних факультетів ОДУ відбувся семінар «Нова концепція середньої освіти», в якому взяли участь директор НДІ загальної педагогіки Академії педагогічних наук академік З. О. Малькова, завідувач лабораторією цього інституту доктор педагогічних наук Б. С. Гершунський, завідувач обласно Л. І. Фурсенко, ректор Одеського педагогічного інституту В. Г. Орищенко, директор Одеського педучилища С. Л. Стоянова, народний учитель СРСР М. М. Палтишев, директори шкіл та ПТУ області, студенти, викладачі і наукові співробітники ОДУ.

Семінар відірила завідувача кафедрою педагогіки доцент О. М. Янубовська.

З вітальним словом до присутніх звернувся в. о. ректора професор В. Н. Тоцький. 1200 педагогів щороку дає ОДУ регіону, в тому числі 500 — денне відділення. В ОДУ здійснюється система заходів по вдосконаленню підготовки педагогічних кадрів. Впроваджені педагогічне та науково-виробничі відділення: 12 спеціальностей тут пов'язані з педагогічною діяльністю. Організовано 23 філіали кафедр, з яких 13 — у школах міста. ОДУ має ряд базових шкіл — 53 і технікумів — 4. Університет постійно контактує з кращими педагогами середніх шкіл; 250 наших викладачів беруть участь у підвищенні кваліфікації вчителів середніх шкіл.

На ключових проблемах вдосконалення системи народної освіти зупинилася у своєму виступі академік З. О. Малькова. Ці проблеми сьогодні гостро стоять перед усім людством, вони інтернаціональні. Ми живемо у вік НТР, жорстокої конкуренції. Слабкі і відстаючі виявляються на узбіччя світового прогресу. Спостерігається помітне зростання значення освіти у всіх сферах життя суспільства.

Економічне значення освіти. У розвинутих країнах економічний прогрес іде за рахунок тих сфер, де потрібні кваліфіковані спеціалісти. 52 проценти приросту національного доходу у сучасному суспільстві дають вклади в освіту. Тобто «просперити» визначається рівнем освіченості,

знаннями, які дає суспільство. Вибухподібно зростає кількість учнів у середніх школах. Якщо на рубежі XIX XX століть обов'язковою стала початкова освіта, то до середини XX століття — середня. Інакше людина не зможе функціонувати у високотехнологічному суспільстві.

Таким же стрімким було зростання народної освіти в нашій країні. З елітної, розрахованої на підготовку осіб, котрі вступатимуть у вузи, школа перетворилася в масову. У цій школі «загубилися» старі, традиційні форми навчання; вони стали неефективними в нових умовах масової середньої школи. При зростанні кількості учнів спостерігається зниження якості їх знань.

17 процентів випускників 12-річної середньої школи США — функціонально неграмотні; всього — 20 мільйонів чоловік по країні. Те ж — у ФРН, Великобританії та ін. Функціонально неграмотних людей чимало виявляється і в нас при відповідному соціологічному дослідженні.

Різне зниження якості освіти — міжнародна проблема. Що ж робити? Однозначної відповіді немає. Школа критикується скрізь. Вникнувши у дану проблему, президент США Р. Рейган видав відомий документ «Нація в небезпеці»: країна стоїть на грані катастрофи, поступаються позиціями ФРН, Японії, Франції. Тому реформа системи освіти здійснюється у всьому світі.

Ця проблема не може бути вирішена одноразово, за 3 місяці, за рік. Керівники, які розраховують вирішити її з виходом якогось регламентуючого документу, отримати миттєвий ефект, помиляються.

У нашій країні ця проблема ускладнюється серйозними прорахунками у соціальній політиці. Це, в першу чергу, слабке зниження витрат на середню освіту. Інші країни нарощують тут потенціал, оскільки знання — провідний об'єкт конкурентної боротьби. Японія обіцяє стати інтелектуальним центром освіти, перейшовши у XXI столітті до продажу лише одних ідей, а не матеріальних цінностей. Витрати на народну освіту в США в 10 разів (!) більші, ніж у нас, 2200 доларів і менше 200 карбованців на рік на одного учня відповідно. Бідний пайок у всіх учбових закладах, починаючи з дошкільних. Така політика «залишкового фінансування» сьогодні неприйнятна.

Інший аспект перекосів у соціальній політиці — зниження престижу освіти. Інтелектуал не є головною особою у нашому суспільстві. Це наслідок адміністративно-командного стилю, що придушував будь-які починання, ініціативи, педагогічну науку, гальмував роботу вчителів-новаторів.

Все це зумовило необхідність створення нової концепції середньої освіти в країні. В Академії педагогічних наук працюють дві групи, які розробили дві концепції. Таких концепцій, підходів може бути десять і більше. І все-таки провідні ідеї тут однакові. Як? Перше. Інтеграція школи і всіх виховних інститутів суспільства. Друге. Гуманізація, поворот до особистості

дитини, вона — головна цінність. Третє. Демократизація. В тому числі стосунків учителя та учня. Четверте. Диференціація. П'яте. Індивідуалізація відповідно до здібностей кожної дитини.

При цьому оновлення школи повинно йти шляхом відновлення і наповнення новим змістом моделі єдиної трудової школи, створеної Леніним і його соратниками. У цьому суть перебудови народної освіти.

У зв'язку з цим очевидні чотири ключові запитання. **Перше.** Питання обов'язкової середньої освіти. Процентоманія. Необхідність тримати поголовно всіх у школі до 17-річного віку. Так, освіта у нас базова, загальна. Але це зовсім не означає, що всі учні повинні отримати її до 17 років. У жодній країні світу немає єдиної шкільної програми. Тільки нашій школі нав'язали цю функцію, через неправильне розуміння принципу соціальної справедливості. Разом з тим, і ідею індивідуалізації не можна доводити до абсурду, як це пропонується окремими спеціалістами; два обов'язкові предмети — рідна мова і суспільствознавство, решта на вибір.

Друге. Зміст освіти. У жодній країні світу немає такої кількості обов'язкових предметів, як у нас. — 22. Мова йде про скорочення кількості предметів за рахунок інтеграції і диференціації навчання.

Третє: Питання виховання. Все суспільство повинно виховувати. Від декларацій треба переходити до реальних справ. Тут вихід вбачається у залученні всієї молоді з

(Закінчення на 4-й стор.).

ЗА РАДИКАЛЬНУ ПЕРЕБУДОВУ СУСПІЛЬСТВОЗНАВСТВА

ВИСТУП СЕКРЕТАРЯ ОДЕСЬКОГО ОБКОМУ КОМПАРТІЇ УКРАЇНИ Р. В. БОДЕЛАН НА ЗВІТНО-ВИБОРНИХ ПАРТІЙНИХ ЗБОРАХ КАФЕДРИ НАУКОВОГО КОМУНІЗМУ ОДУ.

Я не ставлю зараз своїм завданням ґрунтовний аналіз роботи кафедри наукового комунізму, оскільки маю цілком визначене уявлення про це, і воно було доповнене виступами комуністів на зборах. З цілковитою на те підставою можу стверджувати, що на папері всі аспекти роботи у нас мають досить непоганий вигляд. Але якщо виходити з оцінки з урахуванням реальної ідеологічної та політичної обстановки у широкому плані і, особливо, маючи на увазі, що головним нашим об'єктом є молодь, то виявляється, що у нас є не тільки серйозні недоліки, але й просто провали в ряді важливих напрямів.

Як показує хід перебудови, наше суспільство потребує конкретних досліджень, чітких концепцій у питаннях економіки соціалізму та міжнародної політики.

Однак, не може бути конкретної роботи, якщо ми точно

не знаємо, чого хочемо. А це знання досягається наполегливим теоретичним навчанням, не поверховим, а глибоким знанням партійних документів.

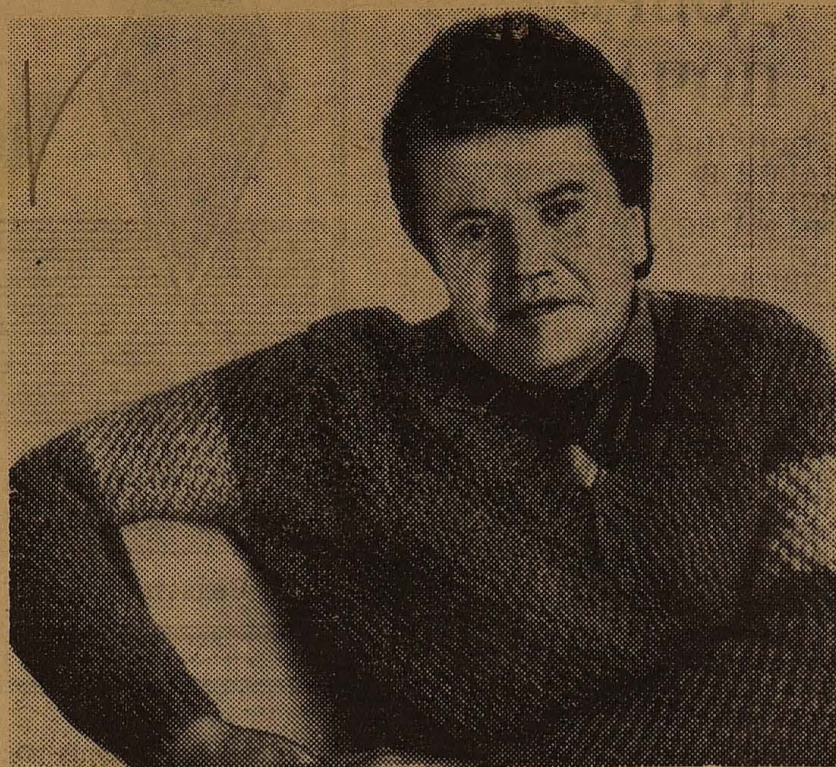
Тому найважливішим завданням вузівських партійних організацій сьогодні є така організація роботи, за якої кожен комуніст серйозно підвищить рівень своєї педагогічної підготовки. Без теоретичних знань нам не вдасться справитись з складними проблемами, зберегти повагу аудиторії, а тим більше молодіжної.

Ось чому так важливо, щоб кафедри суспільних дисциплін сміливіше приступали до розробки кардинальних теоретичних проблем.

Вам відомо, яка увага приділяється зараз розвитку і поглибленню гласності, демократії. Зміни, що відбуваються в соціальній сфері, вимагають

від усіх нас серйозних зусиль, напруження думки, критичного осмислення досягнутого. Це можливо лише в атмосфері взаєморозуміння і взаємної поваги, коли уважно вислуховується думка кожного, коли не претендують на істину в останній інстанції і не нав'язують іншим своєї думки в категоричній формі. Потрібні чесні і серйозні наукові дискусії.

У зв'язку з цим не можу обійти мовчанням репліку, що прозвучала тут з приводу недавньої виставки політичного плаката на Дерibasівській. Це добре, що виставка викликала таку гостру полеміку. Нам треба виробити в собі здатність негайно реагувати на складні ідеологічні ситуації, навчитися успішно реалізувати свою марксистську позицію у найнепередбаченіших обставинах, переконливо відстоювати свої партійні принципи.



Василь Васильович Попков, доцент кафедри наукового комунізму, очолює міський дискусійний політклуб при Одеському міському Компартії України.

— Політклуб, якщо й не школа, то один з учбових класів життя, — каже Василь Васильович. — Знати про все, судити про все, вчитися грамотно формулювати думку, чітко визначати свою позицію, вчитися культурі дискусії, вмінню слухати і доводити — ось, мабуть, одне з надзавдань політклубу.

ЩОБ НЕ ВЗЯЛА ГОРУ ІНЕРЦІЯ МИНУЛОГО

З ГІДНО з графіком парткому пройшли звітно-виборні збори на двох кафедрах: наукового комунізму та історії КПРС. На кафедрі наукового комунізму — 23 комуніста. Зі звітною доповіддю виступив секретар партбюро В. Ф. Сиволого. В обговоренні доповіді взяли участь комуністи О. В. Потапенков, В. М. Ковальчук, В. В. Попков, С. Б. Машаров, О. І. Скрипник, Д. С. Шелест, Г. В. Ревенко, М. Г. Дятлов, Є. О. Подмазко.

У роботі зборів узяв участь і виступив секретар Одеського обкому Компартії України тов. Боделан Р. В.

На кафедрі історії КПРС — 30 комуністів. Про роботу партбюро звітував його секретар В. П. Глиняний. У дебатах виступили комуністи Л. І. Кормич, М. П. Краснянський, Ф. В. Нех, П. О. Балігурський, В. П. Захаров, П. І. Ранев, Н. М. Якупов.

У зборах узяв участь і виступив інструктор Одеського міського Компартії України тов. Кучеренко С. Д.

Розпочну з кафедри історії КПРС і читач легко зрозуміє, чому.

Як відзначали у своїх виступах на згаданих зборах більшість комуністів, перебудова вищої школи, будучи складовою частиною перебудови всього нашого суспільства, природно породила масу складних, на перший погляд, важко вирішуваних проблем. І можна погодитися, що особливі труднощі сьогодні відчувають суспільствознавці: у країні виникла принципово нова ідеологічна ситуація. Доводиться переглядати багато чого, а інколи й кардинально змінювати свої уявлення, погляди і оцінки. Це не могло не викликати деякої розгубленості серед певної частини філософів, істориків, соціологів. «Як же так, — почув на одних зборах, — стільки років говорили студентам одне, а зараз говоримо інше. Що вони про нас подумують?». Однак, це риторичне запитання у досвідченої людини посмішки не викличе. Справді, надто серйозна ситуація виникла і ігнорувати її не можна.

Тому з таким інтересом я сприйняв перші слова звітної доповіді на партзборах кафедри історії КПРС, з якою виступив В. П. Глиняний. Володимир Петрович сказав: «Без осмислення пройденного не можна вирішувати сьогоднішні проблеми».

Що ж довелося осмислити тим, хто готував доповідь, що почули комуністи — історики? «Багато часу викладачі кафедри віддають учбовому процесу. Зривів занятя з вини викладачів не було. Учбовий про-

цес ускладнився. Наші викладачі читають лекції не гірше від інших». Це — короткий стенографічний запис виступу В. П. Глиняного.

Скільки разів доводилося чути це горезвісне формулювання, «Не гірше від інших». Як не згадати вчитані якомсь в одному з оповідань слова: «Господи Ісусе, вперед не пхайся і ззаду не відставай». Схоже, що і в нас в університеті для багатьох цей принцип став панатеєю від нових вимог.

І вся доповідь В. П. Глиняного викликала у мене відчуття, ніби я присутній на невдалому семінарі. Однак, надамо слово з цього приводу самим комуністам кафедри історії КПРС.

Л. І. Кормич. Не помітила різниці між оцінкою роботи кафедри і партійної організації.

М. П. Краснянський. Ми сьогодні не повинні себе заспокоювати, треба критично подивитися на перебудову у нас.

Ф. В. Нех. Почну з оцінки роботи партбюро. Я також приєднуюся до оцінки «задовільно». Партбюро мене задовольняло — воно мене не заціпало. У нас не перебудова доповідь — те ж я міг почути й 5, 10 років тому.

Інша картина була на кафедрі наукового комунізму. Тут у доповіді, з якою виступив секретар партбюро В. Ф. Сиволого, були конкретні партійні оцінки безперечних досягнень комуністів кафедри, були принципово названі «білі плями», без ліквідації яких кафедри важко розраховувати на провідну роль серед суспільних кафедр вузів міста.

Обмежуся черговою фра-

зою — нехай вибачать мені читачі — і скажу, що в доповіді В. Ф. Сиволого були вірно розставлені акценти, дотримано помірність у показі позитивного, не замовчувалися недоліки.

Партбюро у центрі своєї уваги тримало питання підвищення якості учбового процесу і, звичайно, якісне зростання викладацького складу (три члени кафедри пішли в докторантуру, в кожного з комуністів є наукові публікації). І за доповіддю, і за виступами комуністів відчувалося, що на кафедрі наукового комунізму не забувають про те, що головним споживачем наукової продукції кафедри, зусиль, що докладаються в плані вдосконалення учбового процесу, є студент.

Сподобалася критична оцінка в доповіді роботи з молодими комуністами. І тут, як і на багатьох інших кафедрах, молоді комуністи недостатньо беруть участь у громадському житті. Зокрема, з 160 виступів на партійних зборах за звітний період на долю молодих комуністів припадає тільки 9 виступів. Статистика вражає, як вражає і споглядальна позиція самого партбюро в роботі з молодими.

Недостатню участь беруть молоді комуністи і в читанні публічних лекцій. Мимоволі виникає питання: якщо так, то звідки взятися наступальності і бойовистості, коли відсутнє загартування в реальних випробуваннях на ідеологічному фронті?

Це — частковість. Але в житті кафедри наукового комунізму виявилися проблеми, які за всіма своїми параметрами співпадають з тими, що турбують і комуністів кафедри історії КПРС.

Різке загострення ідеологічної ситуації оголило до дрібниць усю недосконалість як існуючої системи підготовки суспільствознавців, так і невизначеність їх обов'язків перед суспільством.

Отже, що я маю на увазі? Насамперед те, що сьогодні зовсім неможливо уявити собі суспільствознавця, який міг би обмежитися лише читанням академічних лекцій.

Якщо подивитися на статистику, то університет у масштабах міста та області (та й республіки, очевидно!) має вигляд в галузі лекційної пропаганди більш ніж благополучний. Але ось перелічені виступ на зборах доцента кафедри наукового комунізму В. В. Попкова і приходжу до висновку, що в даний момент можна на паль-

цях перелічити тих викладачів суспільних кафедр університету, які справді готові віч-на-віч зустрітися з носіями поглядів, несумісних з ідеологією перебудови і реального соціалізму. Причин тут багато. Насамперед, бути компетентним, розкритим і сміливим деяким викладачам заважають стереотипи підходів до оцінки складних соціально-політичних та ідеологічних явищ.

Про що ж сперечаються викладачі?

Показовою щодо цього була проведена 27 вересня на кафедрі історії КПРС дискусія з проблем колективізації в сільському господарстві у 30-і роки. Думки комуністів з методологічних питань розійшлися. Ось як сказав про це М. П. Краснянський:

— Сьогодні і початківці і так звані досвідчені викладачі опинилися в однаковому становищі: багато треба освоювати заново, шукати нові форми передачі знань студентам.

Повертаючись до дискусії, що відбулася у нас 27 вересня, хочу сказати, як непростю дається нам, суспільствознавцям, вироблення теоретичних поглядів.

Як ви пам'ятаєте, багато хто з виступаючих тоді наполягав, щоб кожен із нас у спілкуванні зі студентами висловлював тільки загальнокафедральну точку зору з конкретних дискусійних питань. Викладач кафедри П. І. Ранев не погодився з таким підходом. На його думку, кожен викладач повинен викладати свою тему так, як він розуміє. А де ж тоді позиція нашої кафедри?

Ф. В. Нех: У наших студентських колах цілковито сум'яття з питання про роль партії у суспільних змінах. Плюралізм — добре, але є ідейний постулат, який ми повинні всіляко захищати: керівна роль партії у нашому суспільстві.

В. П. Захаров: Наші суперечки повинні бути відвертими. На методологічному семінарі всі ми вчимося і можна висловлювати різні думки.

Стороннім може здатися, що тут немає предмета суперечки. Насправді, чи викликає сумнів питання, як слід трактувати події 30-х років? Очевидно, для точної, об'єктивної оцінки потрібна насамперед максимальна повна і достовірна інформація. Подія сама собою як факт, очевидно, не може мати протирічних, взаємновиключ-

них значень і оцінок. Але це не означає, що не можуть не розходитися думки в оцінці значення і можливих наслідків тієї чи іншої події. Небезпека в іншому, якщо все, що ми вважаємо плюралізмом думок, буде в обов'язковому порядку пропускати через приведення до єдиного знаменника, якщо «постулати» звільнять нас від необхідності власного рішення. Тоді ми неминуче повернемося до того, від чого нас покликана відвести перебудова мислення. Побожування такого роду небезпідставні, якщо згадати епізод, на перший погляд малозначний. Викладач кафедри наукового комунізму Г. В. Ревенко у своєму виступі на партзборах цілком визначено і категорично висловила з приводу виставки політичного плаката, яка нещодавно відбулася в Одесі. «Як можна дозволити таку виставку на Дерibasівській?». Чи дозволить Галина Володимирівна своїм студентам мати «сміливі» міркування на заняттях? Не впевнений, Комуністи на зборах, аналізуючи причини і складнощі, що створюють перепони на шляху становлення і вдосконалення корпусу суспільствознавців, назвали: одноманіття дисертаційної тематики і низький рівень багатьох публікацій (О. В. Потапенков, Н. М. Якупов), відсутність реального впровадження теоретичних розробок суспільствознавців у практику розвитку трудових колективів, низький рівень соціологічних досліджень в університеті (О. І. Скрипник, В. Ф. Сиволого), відсутність матеріальної бази для ефективного ідеологічного виховання молоді (М. Г. Дятлов), рутину у роботі ради кафедр суспільних наук ОДУ.

Зокрема, комуніст О. В. Потапенко у своєму виступі запитав: «Рада з суспільних наук — вона в університеті, є чи немає? Де серйозне обговорення серйозних проблем? Гадаеться, це питання слід перед'ясувати парткому і ректорату університету.

Багато цінних пропозицій висловили комуністи на партзборах. Було б добре, якби суперечки старим традиціям ці пропозиції були загальнені і, нарешті, реалізовані. Бо сумніви з цього приводу залишаються в багатьох, з ким мені довелося розмовляти. Чи зможемо ми подолати інерцію минулого — від цього залежить, з яким світоглядом будуть виходити молоді спеціалісти з нашого університету.

М. ЩЕРБАНЬ.

7 жовтня 1988 р.

Второго сентября я собралась прочитать студентам 5-го курса английского отделения факультета романо-германской филологии лекцию на тему «Основные принципы преподавания грамматики в средней школе». Неожиданно перед самым звонком ко мне подошел профессор В. Л. Скалкин и попросил разрешения войти вместе со мной в аудиторию, чтобы высказать студентам ряд своих соображений, касающихся предстоящей педагогической практики. Когда же я предоставила ему слово, он вдруг заявил, что цель у него совсем иная, он хотел бы послушать, о чем пойдет речь в моей лекции. Такой оригинальный способ проникновения на занятие, проводимое коллегой, удивил меня, вызвав недоумение и у студентов.

Послушав первую половину лекции, профессор В. Л. Скалкин ушел, так и не сказав ни единого слова ни мне, ни студентам. В тот же день по факультету распространились слухи о научной несостоятельности моей лекции.

Поскольку мой оппонент фактически лишил меня возможности защитить свою точку зрения на затронутую методическую проблему, считаю необходимым в кратчайшем виде изложить основные положения прочитанной мною лекции:

1. Определяющим в преподавании любой учебной дисциплины, в т. ч. и грамматики является ее содержание. Методическая же сторона, хотя и важна, но все же вторична, производна от первой. Поэтому содержательная сторона предмета должна всегда находиться в центре внимания преподавателя.
2. На занятиях по граммати-

не, и это естественно, преобладает работа над практическим материалом (грамматическими упражнениями), без чего учащиеся не смогут овладеть грамматическим строем изучаемого языка. Этот материал должен быть высококачественным и полностью отвечать требованиям современной лингвистической науки. Учитель должен помнить об этом и внимательно подходить к подбору упражнений для каждого урока.

3. Грамматика не может изучаться формально, в отрыве от лексики, что, к сожалению, нередко еще имеет место не только в школе, но и в вузе. Принцип взаимосвязи лексики и грамматики может быть наиболее полно воплощен лишь при условии, если основным элементом обучения на уроке будет не грамматическая структура, а речевая единица, отражающая все стороны языка в его функционировании.

4. Принцип функциональности речевых единиц предполагает, во-первых, наполнение изучаемых грамматических структур наиболее частотным (типичным) лексическим материалом и, во-вторых, изучение речевого образца в его наиболее употребляемых лексико-грамматических окружениях.

5. Важным методическим принципом является сочетание изучения того или иного грамматического явления в упражнениях (на изолированных отрезках речи) с изучением его в целостном тексте. Только последовательное воплощение этого принципа может создать реальные условия, при которых грамматический материал может быть применен учащимися в процессе коммуникации. К сожалению, у нас до сих пор отсутствуют сборники упражнений, которые содержали бы и тексты. А тем временем именно грамматика текста приобретает сегодня особую актуальность.

6. Излагаемый на занятиях теоретический материал по грамматике должен соответствовать уровню развития современной науки. Внедрение достижений научной мысли —

одна из важнейших задач, стоящих как перед учителем (тем более, перед учителем с университетским образованием), так и перед преподавателем вуза. Мера этого внедрения в первом и во втором случаях, естественно, будет разной.

7. Нельзя игнорировать и принцип сравнения однородных категорий в изучаемом и родном языках.

Во второй половине лекции (профессор В. Л. Скалкин, к сожалению, не счел нужным на ней присутствовать) изложенные выше принципы были раскрыты на конкретном грамматическом материале. Методической интерпретации была подвергнута, в частности, система времен в современном английском языке. Более того, в плане затронутой проблемы было критически рассмотрено одно из учебных пособий по практической грамматике и некоторые положения, содержащиеся в учебниках для средней школы.

Если профессор В. Л. Скалкин считает изложенные выше положения ошибочными, несостоятельными, я готова вступить с ним в дискуссию. Но это должна быть именно научная дискуссия — честная, открытая и доброжелательная, а не закулисная и бездоказательное охаивание точки зрения другого. Именно этого требует от нас сегодня перестройка высшей школы. Неужели профессор В. Л. Скалкин до сих пор еще не понял, что времена, когда модным было изрекать истину в последней инстанции, а плюрализм мнений считался едва ли не криминалом, прошли безвозвратно.

Е. ЖАБОРЮК,
доцент.

КОЛЛЕГИ

Учебно-методическая комиссия ф-та РГФ планирует рассмотреть в этом году вопросы оптимизации методической подготовки студентов в связи с тем, что наш факультет стал педагогическим. Решено было посетить лекции по методике. На доц. Е. А. Жаборюк выбор пал случайно. Перед лекцией я обратилась к ней со словами: «Можно, я у вас немного поговорю на занятии, а потом поговорю со студентами?». После лекции меня отвлекли другие дела, а Елена Анатольевна, со своей стороны, видимо, не проявила интереса к мнению старшего по возрасту коллеги и тоже не подошла ко мне. Через несколько дней анализировать свое занятие она отказалась, но написала в газету «ЗНК».

Содержание и ход лекции доцента Е. А. Жаборюк я, разумеется, ни с кем еще не обсуждал, поскольку как бывший завуч, хорошо знаю: чтобы избежать обид, надо прежде всего поговорить с преподавателем. Однако в тот день у меня состоялся разговор с доц. М. С. Латушкиной, в ходе которого обсуждались целесообразность чтения лекций по методике неспециалистами. В таком контексте можно легко прийти к заключению, что посещающий якобы недоволен лекцией, что, по видимому, и послужило источником недоразумения.

Доц. Е. А. Жаборюк права, что отстаивает свою репутацию преподавателя. Согласен: любые неэтичные или «неточные» этические поступки коллег должны осуждаться.

Но как обстоит дело с этикой у самой Елены Анатольевны? Как преподаватель может пойти читать лекцию студентам (по курсу, не являющему-

ся его специальностью), не подготовившись к ней, не удосужившись заглянуть в программу «Методика преподавания иностранных языков в школе», не изучив школьные программы и учебники, не спросив у своих коллег, какие вопросы уже обсуждены со студентами, на что нужно обратить внимание?

Вместо того, чтобы проявить элементарную самокритичность в оценке своего занятия, доц. Е. А. Жаборюк излагает положения, на которых строилась ее лекция, вынося их на широкое обсуждение. Делает она это напрасно, так как они как нельзя лучше характеризуют типичное непонимание лингвистом тех проблем, которые решает методика.

Так, вопреки мнению доц. Е. А. Жаборюк, содержанием обучения грамматике выступает не грамматика, а ПРОЦЕСС ФОРМИРОВАНИЯ грамматических навыков для общения в устной (письменной) форме, коммуникации на основе ЧЕТКО ОГРАНИЧЕННОГО языкового материала. Следовательно, содержание методики — категория иного плана.

Методика не является, производной, или вторичной. Это отрасль педагогической науки (ее код — 13.00.02), обладающая своим объектом и предметом исследования, своей проблематикой, методами исследования и т. д. Методика — не прикладная лингвистика, как кажется Елене Анатольевне. Формировать у студента убеждение, что без методики можно обойтись, дескать, главное «знать язык» — значит закрыть путь нашим подопечным к овладению педмастерством. Никакой методист не согласится с такими утверждениями.

Упражнение — действительно основа выработки грамматических навыков. Но разве этого «отирывания» ждут от лектора студенты? Им надо дать точное представление о типологии упражнений, нужен адекватный анализ тех форм работы, которые даются в школьных учебниках, анализ соотношения вида упражнений и того грамматического явления, которое оно активизирует. Уп-

ражнение отнюдь НЕ ОПРЕДЕЛЯЕТся лингвистическими исследованиями. А рассуждения о «высококачественности С ЛИНГВИСТИЧЕСКОЙ ТОЧКИ ЗРЕНИЯ материала малоопытные и к школьной практике имеют весьма отдаленное отношение.

Пути организации и активизации грамматического материала — это модели, структуры, речевые образцы, правила, иллюстрации и т. д. И пафос в отношении речевого образца наивен. Задача методиста — показать достоинства и недостатки различных путей выработки навыков, показать, как эти средства использовать в сочетании, в каких условиях, для достижения каких целей, на каком конкретно материале, этапе.

Нет смысла разбирать другие положения, выказанные доц. Е. А. Жаборюк. Их отличает поверхностный, непрофессиональный подход к пониманию методических проблем, к которым лектор, кстати, не испытывает ни малейшего интереса.

Существует объективный «пакет» вопросов, подлежащих обсуждению в лекциях, например, по обучению грамматике. Это: характер грамматических навыков, особенности, этапы и средства их становления; способы обучения грамматике в рамках различных методов; характер межязыковой интерференции и типология грамматических трудностей; подходы, принципы и критерии отбора грамматического минимума.

Вышеперечисленная проблематика — не каприз некоего догматика, исповедующего «истину в последней инстанции», а реальная необходимость, вызванная интересами подготовки учителей школы. Вопросы же, которые выдвигает доц. Е. А. Жаборюк, для методики не актуальны, а способы их разрешения более чем сомнительны.

В. СКАЛКИН,
профессор.

ДОБРО ПОЖАЛОВАТЬ, ДРУЗЬЯ!

Многоязычная студенческая семья университета пополнилась в этом учебном году 64 учащимися из 22 стран. О каждом из вновь прибывших студентов можно рассказать много интересного: это и впечатления о нашей стране, об Одессе, университете, планы на будущее. Я думаю, что за время обучения в университете, каждый из них сможет выступить на страницах нашей газеты.

Если выделить главные черты, определяющие состав студентов-иностранцев, прибывших на первый курс, то следует, прежде всего, отметить большую группу учащихся из развивающихся стран. Впервые в нашем университете будут обучаться граждане Буркина-Фасо, Коморских островов, Сенегала, Кабо-Верде, Гайаны. По-прежнему, большое количество студентов прибывает на первый курс, для обучения по специальности «история», «русский язык и литература», «право-ведение», «биология». Из группы студентов-историков уже сейчас поступает заявления с просьбой перевести на специальность «археология», у юристов всегда возникал интерес к специальности «международное право». В этой ситуации деканат по работе с иностранными учащимися стремится удовлетворить просьбы студентов, хотя это и связано с переводами в другие учебные заведения. Но в целом набор на I курс 1988—1989 учебного года — это хорошо подготовленные студенты, которые мечтали обучаться в Одесском университете. Пожелаем им успехов в учебе, в творческом овладении избранной специальностью.

В. ГЛЕБОВ,
и. о. декана по РИУ.

Семья Желябовых

Несколько лет назад в Государственном историческом музее, что на Красной площади, состоялось не совсем обычное знакомство. Встретились потомки легендарных революционеров-народовольцев Андрея Ивановича Желябова и Софьи Львовны Перовской. Об этом волнующем знакомстве рассказал мне внук младшей сестры Желябова, Ольги, Дмитрий Иванович Дергунов, недавно гостивший в нашем городе и посетивший университет.

Если вас заинтересуют судьбы членов большой семьи Желябовых, не трудитесь листать страницы трудов, посвященных непосредственно самому Андрею Ивановичу. Вы не отыщете здесь сведений даже о его братьях и сестрах. Вот почему так ценно все то, что поведал Д. И. Дергунов, попытавшийся проследить жизненный путь семьи Желябовых после событий 1 марта 1881 года.

Как известно, род Желябовых-Фроловых (Фролова — фамилия матери Андрея) происходит из крепостных помещика Штейна, переселившегося в окрестности Федосии из-под Кострома. Крепостных своих Штейн отдал в приданое за дочерьми. Так Желябовыми завла-

дели уже Нелидовы, Лампси и Лоренцовы. Освободила их реформа 1861 г. Именно в этом году Андрей Желябов и начал ученье, и в 1869 г. с отличием окончил Керченскую гимназию. 9 сентября того же года он поступает на юридический факультет Новороссийского университета, где и начинается его революционная биография. Впрочем, об этом написано достаточно много (см., например, интересную статью В. Коновалова в «Знамени коммунизма» от 29. VIII. 1976 г. и др.).

Но вернемся к рассказу о семье Желябовых. У Андрея был брат Михаил и три сестры — Александра, Мария и Ольга. Все они проживали в селе Султановка (ныне Желябовка). После первоапрельских событий на них легла печать «царевубийц», и они вынуждены были оставить родное село. Лишь Михаил не покинул родовое гнездо. Семейные связи разорвались. Сохранили их только сестры Мария (в замужестве Обухова) и Ольга (в замужестве Дергунова), поселившиеся в соседних селах вблизи Сиваша. Жилось тяжело, батрачили

(Продолжение на 4-й стр.)

Редактору газеты «За наукові кадри» тов. Щербаню Н. Т.

Конфликты, связанные с научными спорами, должны решаться в тех коллективах, где они возникают, во внимание должны приниматься мнения всех оппонентов и разрешаться в доброжелательной форме (у нас — это кафедры. Ученый совет. Методические объединения и т. п.).

Дефицит нравственности, проявляющийся у наших коллег, свидетельствует о низкой культуре и я бы добавил еще об отсутствии доброй воли, не говоря уже о добром сердце.

С профессором Скалкиным В. Л. проведена беседа, в ходе которой Владимир Львович согласился, что объективно последовательность событий в указанный день могла действительно создать впечатление о его неэтичном поведении. Коммунист Скалкин В. Л. предупрежден о необходимости строгого соблюдения преподавательской этики, с чем последний согласился.

М. ЯЦИЙ,
секретарь партбюро факультета РГФ.

ОТ РЕДАКЦИИ:

Вопрос, поднятый в письме доцента Е. А. Жаборюк, выходит за рамки частного. За ним — явление печально значительное: отсутствие глубокой профессиональной культуры общения в университете. Но перестройка высшей школы немыслима без перестройки человеческих отношений. Более того, это — ее основа.

Редакция, разумеется, не вправе оценивать правильность профессиональных позиций доцента Е. А. Жаборюк и профессора В. Л. Скалкина. Это — дело специальной, в частности, учебно-методической комиссии, существующей на факультете. Но о профессиональной этике как неотъемлемой части этики вообще мы можем и должны говорить.

Воспитание специалиста и гражданина, большая наука — а именно этим надо заниматься в университете — невозможны в атмосфере недоброжелательности, взаимных «уколов», подозрений, слухов и т. п. Мы ведь ученые и воспитатели, мы составляем тот круг, который предполагает соблюдение определенных правил поведения. И если мы называем себя интеллигентными людьми, должны им следовать. Это тем более обязательно, если наш оппонент — женщина.

Мы рассматриваем данные публикации как приглашение к открытому разговору о морально-психологическом климате в университетском коллективе, ибо здоровье моральное в конечном счете определяет здоровье и физическое, и творческое.

Семья Желябовых

(Продолжение.)

Начало на 3-й стр.)

крымских баев. О Михайле и Александре не было никаких известий, затерялся след Ольги, жены Андрея Желябова, и их маленького сына Андрея Андреевича...

— Что стало с сыном Андрея? — Дмитрий Иванович смотрит на меня вопросительно. — Может быть, вам удастся что-нибудь выяснить. Откровенно говоря, очень рассчитываю на помощь одесских краеведов...

С тем же вопросом обращался к Д. И. Дергунову писатель Юрий Трифонов в пору работы над книгой о Желябове «Нетерпение» в серии «Пламенные революционеры». Эту книгу с автографом он позднее подарил Дмитрию Ивановичу. Об этом спрашивал и биограф Андрея А. В. Клякин автор известной работы «Андрей Желябов — герой «Народной воли»». Никому из исследователей так пока и не удалось ничего узнать о судьбе Андрея Андреевича.

Очевидно, разыскания следует начинать с семьи Семена Степановича Яхненко, тестя Желябова, отца Ольги. Это был человек известный не только в Одессе, и память о нем сохранилась в нашем городе, для которого он немало сделал. Первой гильдии купец, городской голова, гласный думы, член управы, почетный гражданин и прочая, он был человеком незаурядным, деятельным, справедливым, прогрессивным. Он без всяких колебаний отдал дочь за человека немущего, но яркого, сильного, талантливого.

Пожились Ольга и Андрей в 1872 г. в с. Городище Киевской губернии, где находился крупный яхненковский сахарный завод: здесь Желябов был репетитором у дочерей Семена Степановича. Рождение сына Андрюши относится к первой половине 1874 г. Известно также, что молодая чета периодически (помимо Одессы) проживала в имении С. С. Яхненко Косоковке, расположенном в окрестностях Тирасполя.

«Вест» о том, что Андрей Желябов казнен, как царский убийца, — писал в своей книге Ю. В. Трифонов, — так потрясла его бывшего тестя Яхненко, что с ним случился удар и он умер. С семьей Яхненко никто не хотел зазнался, они разорились. Ольга Семеновна почти нищенствовала, обезумела, просила об изменении фамилии (подчеркнуто мной — О. Г.), оторвалась от мужа и проклинала его, спасая судьбу сына, но неизвестно, что ей удалось, есть намек, что она побиравалась именем Христовым. И далее сведения о ней исчезают...».

Удалась ли Ольга Яхненко в Косоковку или же, изменив фамилию, работала где-нибудь акушеркой — она ведь по настоянию Андрея окончила медицинские курсы, чтобы жить своим трудом, — неизвестно. В адресных справочниках также ничего отыскать не удалось. Правда, в подобных книгах, относящихся к началу века, находим неких братьев Яхненко — Петра и Семена, но какое отношение они могут иметь к Семену Семеновичу или Ольге, бог весть.

Впрочем, одна ниточка все же не оборвалась. Уже после войны Дмитрию Ивановичу Дергунову удалось разыскать дочку старшей сестры Андрея Желябова Александры.

Софья Харлампиевна Желябова жила в Москве — к сожалению, она уже ушла из жизни. Так вот, она сообщила, что по словам матери, Ольга Семеновна и Андрей Андреевич жили где-то на Херсонщине; сын Желябова владел несколькими иностранными языками; по неизвестным причинам он оказался еще до революции в Сибири, затем был красным командиром и погиб где-то на фронтах гражданской войны. Откуда у матери были такие сведения, Софья Харлампиевна не знала...

Косвенное подтверждение этой версии автору настоящей публикации все же удалось разыскать.

В 1882 г. в Лондоне была издана биография А. И. Желябова, написанная лично знавшими его Ашешовым и Заславским. Виктор Заславский общался с Желябовым в студенческих кружках Одессы; имя Ашешова мне неизвестно. Брошюра эта неоднократно переиздавалась в России, в частности, в так называемой «Русской исторической библиотеке» книгоиздательства «Донская речь», СПб, под № 16. Переиздал ее тогда небезызвестный В. Бурцев.

Но для наших разысканий гораздо интереснее другая переписка — Издательства политкаторжан, М., 1930 г. В этом деле участвовали люди близко знавшие Желябова, например, Вера Фигнер. На 16 странице этой брошюры упоминается о том, что у Ольги Яхненко и Андрей Желябов был сын, также Андрей. Здесь же дается скобка: «Сын этот уже умер». Следовательно, в 1930 г. издатели располагали сведениями о судьбе Андрея Андреевича! И, значит, открываются перспективы для новых поисков.

Обо всем этом я еще напишу Д. И. Дергунову, а тогда, во время нашей встречи, попросил его рассказать еще о своей собственной судьбе, о биографии других Дергуновых и Обуховых. И он рассказал о том, что семеро мужчин ушло на фронты Великой Отечественной из этих двух семей. Сам Дмитрий Иванович своей боевой путь начал еще в финскую кампанию, а закончил его на Эльбе, старшим сержантом. Бабушка Оля, младшая и любимая сестра Андрея Желябова, умерла в августе сорок первого.

Дмитрий Иванович вспоминает ее рассказы о брате, о том, как дважды приезжал тот домой с одесскими студентами, как не позволял ей присутствовать при их беседах, жарких спорах о судьбах России. Выпрощивал, приговаривая: «Мала ты еще для этого, не положено тебе...». Вспоминала недовольство отца тем, что Андрей исключили из университета «за политику»...

Уже много лет Дмитрий Иванович работает в знаменитом Никитском ботаническом саду. Воспитал троих сыновей. Здесь же, на крымской земле, живет другая внучатая племянница Андрея Желябова Александра Андреевна Обухова. Работает она секретарем райисполкома Советского района. Воспитала двух сыновей и дочь. По-прежнему живут в Желябовке потомки Михаила.

Так продолжается этот славный род.

Олег ГУБАРЬ.

Следующий номер «ЗНК» выйдет 21 октября.

СТАРТ

ГОЛОВНЕ—МАСОВІСТЬ

23 вересня виїхала на змагання в м. Ужгород, виїхала збірна команда ОДУ з тенісу, у складі О. Курової, О. Сорокіної, С. Лебединської, Б. Лозоватського. Тренер - представник В. В. Серебряно.

У Львові в змаганнях з спортивного орієнтування бере участь збірна команда у складі восьми чоловік (В. Васильєв, А. Ковінський, С. Нестеренко, А. Іщенко, О. Вялова, А. Рибалко, І. Манічева, С. Ковшар). Тренер - представник П. М. Гусак.

Збірна команда ОДУ по стрільбі з лука на змаганнях у

м. Вінниці посіла 6 місце з дев'яти. Команда виступала у складі: С. Щербакоса, М. Нутліс, С. Редчук, Г. Резников. Очолював команду старший викладач кафедри фізвиховання І. Е. Аківісон.

25 вересня на стадіоні ОДУ проведений день футболу. У змаганнях брали участь 8 команд. Головною того дня була не перемога, а масовість свята, залучення якомога більше людей до занять фізкультурою і спортом.

З. БАРСЬКА,
старший викладач
кафедри фізвиховання.

Два дні у м. Тернополі на республіканському турнірі, присвяченому Дню Конституції, змагалися найсильніші дзюдоїстки України.

У складі збірної команди Одеської області виступала інструктор спортивного клубу Одеського держуніверситету О. В. Зайцева. В результаті напруженої боротьби, у ваговій категорії до 48 кг Олена стала бронзовою призеркою турніру, також завоювавши бронзу у командному заліку. Успіх вона справедливо розділяє зі своїм тренером С. С. Оганезовим.

М. ЯРМОЛИНСЬКА,
студентка III курсу філфаку
ОДУ, майстер спорту
СРСР.

У ПОШУКАХ КОНЦЕПЦІЇ ОСВІТИ

(Закінчення.)

Початок на 1-й стор.)

раннього віку до соціально корисної праці. Всілякі інші вигадки — просто формалізм. Тільки включення в реальне життя, нарівні з дорослими. Неформальні групування — хіппі, панки та ін. — ознака відчуження молодих від школи, від формальних справ, у яких гостро відчувається дефіцит емоційності, мальовничості, де білі агрибути і бліді ритуали. Включення в реальне життя передбачає і включення в політичну діяльність. Можливо, стажування в різних установах. Учні віна-віч зустрічуться з бюрократом, набудуть навичок боротьби з ним.

Четверте. Головна фігура оновлення народної освіти — вчитель. Ми не зуміли за 70 років реалізувати ленінське положення про небувалу висоту народного вчителя в соціалістичному суспільстві.

Кількість зростала на шкоду якості. Вчительська професія не користується престижем. Необхідні соціально-економічні заходи. Без цього на успіх розраховувати не доводиться.

І останнє. В концепції відбиті окремі підходи до проблем, які нас турбують. Вони широко обговорюються зі всіма зацікавленими з тим, щоб врахувати пропозиції, зауваження практиків. Ще не все враховано: мало уваги приділено національній та сільській школі. З допомогою практиків і доведемо цю концепцію до прийнятого рівня.

Про деякі методологічні аспекти концепції розповів у своєму виступі завідувач лабораторією НДІ загальної педагогіки АПН Б. С. Гершунський.

Деякі особисті враження стосовно обговорення виступів наших московських гостей.

Приємно відзначити, що

присутні і, в першу чергу, викладачі і наукові співробітники університету сміливо включилися в полеміку, не ніяковіючи перед високими званнями і авторитетом представників Академії педагогічних наук. Засмучує лише, що виступи не завжди були до кінця обміркованими, а, головне, коректними. Чи варто у науковій суперечці «брати горлом»?

Заради справедливості відзначимо, що не завжди коректним був зі своїми опонентами і Б. С. Гершунський. Закликаючи аудиторію до діалогу, він, разом з тим, неодноразово натякав на наукову некомпетентність виступаючих. І, як цілком справедливо зазначив співробітник ОДУ Ю. Небезжин, гра із залом мимоволі підмінялася його провокуванням. Адже шановні гості, здається, зверталися до присутніх за допомогою.

Ю. ВІНОГРАДОВ.

БАЙДУЖІСТЬ І ФОРМАЛІЗМ

Студенти 2-х і 3-х курсів філологічного факультету працюють у радгоспі «Батьківщина» Біляївського району. Вони збирають помідори на підрядному полі ОДУ.

До 1 жовтня колектив філологів виконав 3/4 завдання. Більшість студентів виконують і перевиконують денну норму. Серед кращиків — Ганна Ратайчук (3 укр.), Світлана Книшук (3 укр.), Оксана Бурбела (2 укр.), Віра Чеботар (2 укр.), Олена Пухова (2 рос.), Алла Пирля (2 рос.), Людмила Мартинова (2 рос.), Валентина Васильєва (2 укр.), Алла Васильєва (2 рос.), Інна Юрченко (2

рос.), Олена Жекот (2 укр.), Олександр Телешко (2 укр.), Костянтин Козловський (2 укр.).

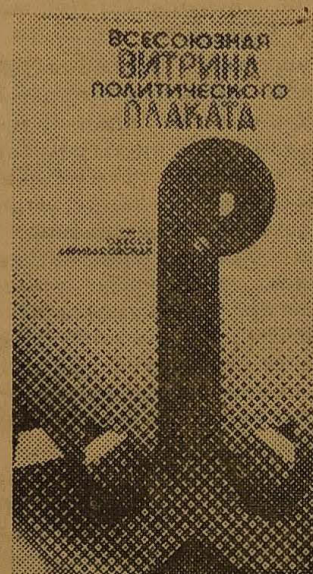
У даний час становить рівнозначність. Однак із самого початку колектив потрапив у складну ситуацію.

Несприятливі погодні умови утруднили збирання врожаю. Позначилася і відсутність єдності у загоні студентів юридичного факультету — основної підрядної ланки. Адміністрація та громадські організації ОДУ, які уклали договір про підряд із радгоспом, практично до вересня не цікавилися станом справ.

Формалізм — знову ж таки з боку керівництва університету — проявився і в тому, що аж до прибуття в табір ні студенти філфаку, ні їх керівник Є. М. Степанов не знали, що будуть працювати на полі... додатковою робочою силою юристів.

Підряд — справа хороша. Але щоб він «спрацював», необхідно ставитися до нього, з великою відповідальністю, — вважають студенти-філологи. Незважаючи на складну ситуацію, вони стараються доповнити університету виконати договірні зобов'язання.

О. НІКІШЕВ,
студент II курсу
філфаку.



ПИШІТЬ НАМ:

270000, Одеса-Центр, вул. Петра Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ:

Одеса, вул. Радянської Армії, 24, 1-й поверх, кімната 9.

ДЗВОНІТЬ:

Редатор М. ЩЕРБАНЬ.

тел. 23-84-13.